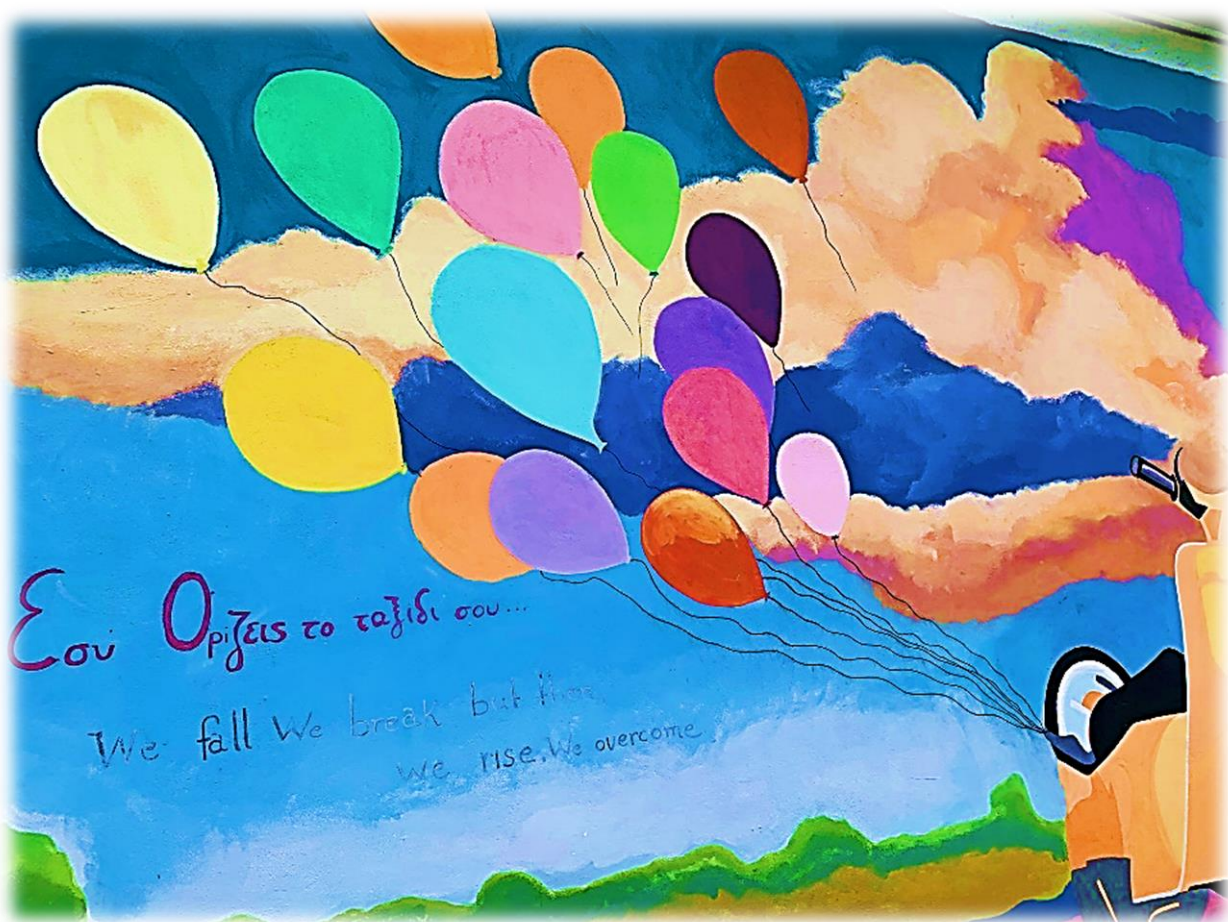

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΑΦΗΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ

30
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

1991 OMBUDSMAN

Σύνδεσμος Προστασίας
των Δικαιωμάτων
των Φυλακισμένων
& Στήριξης Αποφυλακισθέντων

*Εξώφυλλο: Καλλιτεχνική δημιουργία κρατούμενων στο χώρο των Κεντρικών Φυλακικών.
«Εσύ Ορίζεις το ταξίδι σου... We fall. We break but then we rise. We overcome».*

Επιστημονική Επεξεργασία Κειμένων:

*Κατερίνα Καλλητσιώνη
Κυριάκος Κυριάκου
Αλέξανδρος Κληρίδης*

Εκτύπωση:

Κυβερνητικό Τυπογραφείο

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ
«ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΑΦΗΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ»
(2021)
1^η Έκδοση

Ο εν λόγω οδηγός ετοιμάστηκε από την Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δικηγόρους του Συνδέσμου Προστασίας Δικαιωμάτων Φυλακισμένων & Αποφυλακισθέντων, λαμβάνοντας υπόψη τα άρθρα της υφιστάμενης νομοθεσίας και τους εν ισχύ κανονισμούς, αλλά και την εμπειρία που αποκτήθηκε μέσω της επαφής με άτομα που παρέμειναν υπό κράτηση είτε ως υπόδικοι είτε ως κατάδικοι στις Κεντρικές Φυλακές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σημειώνεται ότι για την έκδοση του υπό αναφορά οδηγού ζητήθηκαν και λήφθηκαν οι απόψεις του Τμήματος Φυλακών.

Το συγκεκριμένο αποτελεί ένα οδηγό ενημέρωσης των νεοεισερχόμενων κρατούμενων, σχετικά με τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις τους και τους κανόνες ασφαλούς συμβίωσης μέσα στη φυλακή. Ο οδηγός στοχεύει να απαντήσει με απλή κατανοητή γλώσσα σε κάποιες αρχικές απλές ερωτήσεις αναφορικά με τα δικαιώματα ενός κρατούμενου.

Θα ακολουθήσει η μετάφραση του σε γλώσσες που κατανοούν οι αλλοδαποί κρατούμενοι των φυλακών και η επανέκδοσή του.

Σε περίπτωση που κάποιος επιθυμεί να ενημερωθεί για κάτι πιο συγκεκριμένο μπορεί να απευθυνθεί στην Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υποβάλλοντας σχετικό παράπονο, στον Σύνδεσμο Προστασίας Δικαιωμάτων Φυλακισμένων & Αποφυλακισθέντων, αλλά και στην Διεύθυνση των Κεντρικών Φυλακών.

Η σειρά παρουσίασης των ενοτήτων είναι τυχαία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Θέμα	Σελίδα
1.	Νόμοι και Κανονισμοί Κεντρικών Φυλακών	5
2.	Μεταφορά από το Δικαστήριο στις Κεντρικές Φυλακές	5
3.	Έφεση Καταδίκης / Ποινής	6
4.	Επιτροπή Κατάταξης	7
5.	Υπόδικος	7
6.	Κατάδικος	8
7.	Αλλοδαποί	8
8.	Ιατρικός Έλεγχος	9
9.	Διαχωρισμός σε Πτέρυγες	10
10.	Προσωπική Περιουσία / Προσωπικά Αντικείμενα	11
11.	Κελιά Φυλακών	11
12.	Χώροι Υγιεινής	12
13.	Δικαίωμα Επικοινωνίας εκτός Φυλακής	12
14.	Υποβολή Παραπόνου στον Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	13
15.	Επίσκεψη Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης των Βασανιστηρίων	14
16.	Επισκέψεις	15
17.	Σίτιση	15
18.	Κυλικείο	16
19.	Χρήματα στη Φυλακή	16
20.	Αιτήματα	17
21.	Διεύθυνση	17
22.	Καθημερινό Πρόγραμμα	17
23.	Εργασία	18

24.	Μάθηση εντός των Κεντρικών Φυλακίων	19
25.	Μάθηση εκτός των Κεντρικών Φυλακίων	20
26.	Προγράμματα Απεξάρτησης και Θεραπευτικές Παρεμβάσεις	21
27.	Κέντρο Καθοδήγησης και Εξωιδρυματικής Απασχόλησης	21
28.	Άδειες Εξόδου	22
29.	Ανοικτή Φυλακή	24
30.	Πειθαρχικά Παραπτώματα εντός της Φυλακής	25
31.	Ποινικά Αδικήματα εντός της Φυλακής	25
32.	Μείωση της Ποινής λόγω καλής διαγωγής και εργατικότητας	26
33.	Προεδρικές Χάρες	26
34.	Συμβούλιο Αποφυλάκισης	26
35.	Έκτιση μέρους ποινής με κατ' οίκον περιορισμό	27

1. Νόμοι και Κανονισμοί Κεντρικών Φυλακών

Τα θεμελιώδη [Συνταγματικά Δικαιώματα](#) και τα Δικαιώματα βάσει της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων](#) ισχύουν για όλα τα άτομα εντός και εκτός της Φυλακής. Συνεπώς τα Άρθρα του Συντάγματος και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων παραμένουν σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της κράτησης εντός των Κεντρικών Φυλακών με τις εξαιρέσεις που αναφέρονται εντός του ίδιου του κειμένου τους.

Συμπληρωματικά των πιο πάνω σχετικοί είναι οι «Ευρωπαϊκοί Σωφρονιστικοί Κανόνες» του Συμβουλίου της Ευρώπης του 2006, όπως τροποποιήθηκαν το 2020 και οι «Ελάχιστοι Βασικοί Κανόνες για τη Μεταχείριση των Κρατούμενων» των Ηνωμένων Εθνών (Κανόνες του Μαντέλα) του 2015.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης των Βασανιστηρίων πραγματοποιεί σε τακτικά χρονικά διαστήματα απροειδοποίητες επισκέψεις στις Κεντρικές Φυλακές κατά τις οποίες επιθεωρεί τους χώρους, έχει εμπιστευτικές συνεντεύξεις με κρατούμενους και προβαίνει στην ετοιμασία εκθέσεων ή και παρεμβάσεων με σχετικές συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές.

Πιο συγκεκριμένα στις Κεντρικές Φυλακές τυγχάνουν εφαρμογής ο [Περί Φυλακών Νόμο 1996 \(62\(1\)/1996\)](#) και οι [Περί Φυλακών Κανονισμοί ΚΔΠ 121/97](#) με τις τροποποιήσεις που γίνονται ανά καιρούς.

2. Μεταφορά από το Δικαστήριο στις Κεντρικές Φυλακές

Σε περίπτωση που επιβληθεί ποινή φυλάκισης η οποία θα έχει άμεση εφαρμογή, τότε το άτομο μεταφέρεται, με την συνοδεία της Αστυνομίας, από την αίθουσα του Δικαστηρίου στα κρατητήρια που υπάρχουν στο κάθε Δικαστήριο, σε αναμονή μέχρις ότου έρθει το όχημα για να μεταφέρει τους κρατούμενους στις Φυλακές.

Κατά αυτή την περίοδο το άτομο πλέον θεωρείται υπό κράτηση και τις πλείστες φορές θα του δοθεί δικαίωμα επικοινωνίας με δικά του άτομα πριν του επιβληθεί το μέτρο παράδοσης τηλεφώνου και άλλης ιδιωτικής περιουσίας του.

Ο κρατούμενος όταν εισαχθεί στις Φυλακές υποβάλλεται σε ατομική έρευνα και σε έρευνα των αποσκευών του. Η έρευνα διεξάγεται σε ιδιαίτερο χώρο και από άτομο του ίδιου φύλου.

Οποιαδήποτε προσωπικά αντικείμενα παραδίδονται στην Αστυνομία που υπάρχει στο Δικαστήριο η οποία θα τα μεταφέρει στην φυλακή όπου θα αποθηκευτούν στην αποθήκη και θα επιστραφούν με την απόλυση του ατόμου.

Ο κρατούμενος σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται δεν δικαιούται να έχει οτιδήποτε στην κατοχή πάρα τα ρούχα που φοράει κατά την ημέρα που θα μεταφερθεί. Οτιδήποτε άλλο θα μπορεί να αγοραστεί από το κυλικείο της φυλακής (είδη υγιεινής) και ρούχα μπορούν να του σταλούν μετά από άλλο άτομο. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει άτομο να στείλει ρούχα, τότε μπορεί ο ίδιος να έχει μαζί του και να παραδώσει σε σακούλα διάφορα ρούχα τα οποία θα του δοθούν μετά την μεταφορά στις Φυλακές.

3. Έφεση Καταδίκης / Ποινής

Σημαντικό να γνωρίζει το άτομο ότι μπορεί να εφεσιβάλει την καταδικαστική απόφαση εντός 10 ημέρων από την ημέρα που του επιβλήθηκε η ποινή (ημέρα απόφασης) η οποία προθεσμία είναι εξαιρετικά αυστηρή.

Η έφεση μπορεί να γίνει είτε από τον δικηγόρο είτε από το ίδιο το άτομο ακόμα και μέσα από την φυλακή με απλούς λόγους έφεσης. Σε περίπτωση που θα γίνει έφεση από το ίδιο το άτομο χωρίς δικηγόρο πρέπει να το δηλώσει στις Κεντρικές Φυλακές και θα του παρασχεθεί η σχετική βοήθεια.

Σημαντικό να γνωρίζει το άτομο ότι μπορούν να προστεθούν λόγοι έφεσης σε μεταγενέστερο στάδιο αν το άτομο ή δικηγόρος θεωρεί υπάρχουν και άλλοι λόγοι που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην έφεση.

4. Επιτροπή Κατάταξης

Η Επιτροπή Κατάταξης βάσει της σχετικής νομοθεσίας, αποτελείται από τον Διευθυντή, τους Λειτουργούς των Φυλάκων, τον Δάσκαλο των Φυλακών, τον Κοινωνικό Λειτουργό και τον Ψυχολόγο των Φυλακών.

Η Επιτροπή Κατάταξης είναι αρμόδια για την αξιολόγηση των κρατουμένων, την τοποθέτησή τους στην ανάλογη πτέρυγα διαμονής, την ανάθεση σ' αυτούς της κατάλληλης εργασίας, την ένταξη κρατουμένων στην Ανοιχτή Φυλακή, την εφαρμογή του μέτρου του κατ' οίκον περιορισμού, την παροχή σ' αυτούς αδειών εξόδου και γενικά για την υποβοήθηση του Διευθυντή στη διαμόρφωση και εφαρμογή της όλης μεταχείρισης των κρατουμένων. Η Επιτροπή Κατάταξης βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον πέντε μέλη της.

Η Επιτροπή Κατάταξης, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται, διαθέτει για τον κάθε κρατούμενο κάρτα με τον αριθμό του, την επιβληθείσα ποινή και την ημέρα αποφυλάκισης του.

5. Υπόδικος

Υπόδικος είναι το πρόσωπο το οποίο παραπέμφθηκε στις Φυλακές κατόπιν διαταγής του Δικαστηρίου και δεν έχει ημερομηνία αποφυλάκισης αφού δεν εκτίει ποινή ακόμα. Παραμένει υπό κράτηση μέχρι την επόμενη φορά που θα εμφανιστεί ενώπιον Δικαστηρίου όπου θα αποφασιστεί η συνέχιση ή όχι της κράτησής του. Με βάση το άρθρο 117 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, κατά κανόνα ο χρόνος κράτησης του ατόμου ως υπόδικος συνυπολογίζεται στο χρόνο φυλάκισης που θα επιβληθεί σε αυτό από το δικαστήριο σε περίπτωση καταδίκης του, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά.

Ο υπόδικος έχει δικαίωμα σε συναντήσεις με τους συγγενείς του καθημερινά μέχρι 1 ώρα στην παρουσία μέλους της Αστυνομίας και δικαιούται να έχει όση επικοινωνία χρειάζεται με τους δικηγόρους του για σκοπούς προετοιμασίας της υπεράσπισής του.

Οι υπόδικοι παραμένουν σε δική τους ξεχωριστή πτέρυγα αν οι κτιριακές εγκαταστάσεις ή οι υπάρχουσες διευκολύνσεις το επιτρέπουν και έχουν δικό τους καθημερινό πρόγραμμα εκτός και αν επιθυμούν να ενταχθούν σε άλλη πτέρυγα μαζί με κατάδικους, στην οποία περίπτωση θα έχουν και το ανάλογο καθημερινό πρόγραμμα. Για αυτές τις αλλαγές μπορούν να προβούν σε σχετικό αίτημα προς την Διεύθυνση των Κεντρικών Φυλάκων. Σημαντικό να σημειωθεί ότι κατά κανόνα οι υπόδικοι δεν κρατούνται στις ίδιες πτέρυγες με τους κατάδικους.

Οι υπόδικοι δεν έχουν υποχρέωση για εργασία, εκτός αν οι ίδιοι ζητήσουν να εργάζονται.

6. Κατάδικος

Κατάδικος είναι το πρόσωπο που έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο και εκτίει προκαθορισμένη ποινή η οποία του έχει επιβληθεί. Μόλις εκτίσει την ποινή του, ο κρατούμενος αφήνεται ελεύθερος και δεν μπορεί να παραμένει στις Κεντρικές Φυλακές.

Η απόλυση του γίνεται όχι αργότερα από το μεσημέρι της τελευταίας ημέρας της ποινής φυλάκισης του.

Κρατούμενος στον οποίο επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης για μη πληρωμή χρηματικής οφειλής, όταν την καταβάλει στις Αρχές των Φυλακών, απολύεται.

7. Αλλοδαποί

Όλοι οι κρατούμενοι υπόδικοι / κατάδικοι ασχέτως εθνοτικής καταγωγής τυγχάνουν της ίδιας προστασίας και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με

ίσο τρόπο ενώπιον των νόμων και κανονισμών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η διαφορά για τους αλλοδαπούς αφορούν τις διαδικασίες που μπορούν να εφαρμοστούν για την συνέχιση της έκτισης της ποινής τους στην χώρα καταγωγής τους και την απέλαση τους.

Σημαντικό να σημειωθεί ότι διατάγματα απέλασης κρατούμενων μπορούν να τύχουν δικαστικής εξέτασης μέσω Διοικητικής Προσφυγής στο Διοικητικό Δικαστήριο κάτι που θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να γίνει εντός 75 ημέρων από την ημέρα που ήρθε εις γνώση του κρατούμενου η εν λόγω απόφαση.

✿ **Εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Ο Ν. (67(I)/2014) και η απόφαση πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ θεσμοθετούν μια νέα διαδικασία για μεταφορά και έκτιση της ποινής ενός Ευρωπαίου καταδίκου στην χώρα καταγωγής του ή στην χώρα μόνιμης διαμονής του ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα αιτηθεί, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως κριτήριο πλέον είναι το κατά πόσο η έκτιση της ποινής του σε άλλη χώρα, θα βοηθήσει στην Κοινωνική του επανένταξη.

✿ **Εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Σχετικές είναι οι αναφορές που εντοπίζονται εντός του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νομός Κεφ. 105 αλλά και οι πιο γενικές αναφορές που υπάρχουν στο [Εγχειρίδιο Παγκόσμιας Μεταφοράς Κατάδικων των Ηνωμένων Εθνών](#).

8. Ιατρικός Έλεγχος

Αμέσως μετά την εισαγωγή κρατούμενου στις Φυλακές υπάρχει αρμόδιος ιατρικός λειτουργός όπου διενεργεί εξέταση για να διαπιστώσει την κατάσταση υγείας του κρατούμενου και γίνεται ιολογικός έλεγχος και εξέταση από ομάδα των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας του Τμήματος Φυλακών.

Σημειώνεται ότι έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε παροχή ιατρικών υπηρεσιών.

Ένας κρατούμενος μπορεί να ζητήσει να εξεταστεί από ιατρό της δικής του επιλογής, όπου η εξέταση γίνεται μετά από έγκριση και στην παρουσία του ιατρικού λειτουργού των Φυλακών, κατά τις ώρες υπηρεσίας του ιατρικού λειτουργού.

Σε περίπτωση που είναι αναγκαία η θεραπευτική αγωγή του κρατούμενου από ιδιωτική κλινική και εάν το επιθυμεί ο κρατούμενος, μετά από άδεια του Διευθυντή, ο κρατούμενος παραπέμπεται σε ιδιωτική κλινική. Τα έξοδα της ιδιωτικής κλινικής τα επωμίζεται ο κρατούμενος.

Στη δε περίπτωση σοβαρής ασθένειας ή σοβαρού τραυματισμού του/της κρατουμένου/ης ή μεταφοράς και παραμονής του/ης, για το λόγο αυτό, σε νοσηλευτικό ίδρυμα για θεραπεία, ειδοποιείται αμέσως ο πλησιέστερος συγγενής ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο κατονομάζεται από τον/την κρατούμενο/η.

Παρέχεται επίσης ψυχιατρική θεραπεία από τους εσωτερικούς ψυχιάτρους των Κεντρικών Φυλακών, ενώ οποιοδήποτε πρόσωπο χρήζει εξειδικευμένης φροντίδας ως έγκλειστο στο Νοσοκομείο Αθαλάσσιας, μπορεί να μεταφερθεί βάσει των προνοιών του περί Ψυχιατρικής Νοσηλείας Νόμου του 1997 [Ν.77(Ι)/1997].

9. Διαχωρισμός σε Πτέρυγες

Υπάρχουν διάφορες πτέρυγες στις Κεντρικές Φυλακές:

✿ Πτέρυγα Υπόδικων:

Οι υπόδικοι, κατά κανόνα, κρατούνται χωριστά από τους υπόλοιπους κρατούμενους, αλλά δεν αποκλείεται να συναναστρέφονται με αυτούς.

✿ Πτέρυγα Υποδοχής Νέων Κρατουμένων:

Οι νέοι κρατούμενοι, με την εισαγωγή τους στις Κεντρικές φυλακές κρατούνται σε ξεχωριστή πτέρυγα, η οποία ονομάζεται πτέρυγα υποδοχής νέων κρατουμένων μέχρις ότου ολοκληρωθούν κάποιες

απαραίτητες διαδικασίες και κυρίως για την εξοικείωση του νέου κρατούμενου με το περιβάλλον και τη ζωή της φυλακής.

- ✿ Πτέρυγα Νεαρών Κρατούμενων – Ηλικίας κάτω των 21 ετών
- ✿ Πτέρυγα Ψυχικά Διαταραγμένων Κρατούμενων
- ✿ Πτέρυγα Σεξουαλικών Αδικημάτων
- ✿ Πτέρυγα Υψίστης Ασφάλειας
- ✿ Πτέρυγα Γυναικών

Η αρίθμηση που υπάρχει σε αυτό το κείμενο δεν έχει καμία σχέση με την πραγματική αρίθμηση των πτερυγών στις Κεντρικές Φυλακές.

10. Προσωπική Περιουσία / Προσωπικά Αντικείμενα

Κατά την εισαγωγή ενός κρατούμενου στις Κεντρικές Φυλακές όλα τα προσωπικά του αντικείμενα παραδίδονται σε λειτουργό των Φυλακών για φύλαξη, όπως χρήματα, ρολόγια, καδένες, δακτυλίδια, τηλέφωνα κλπ.

Οτιδήποτε μπορεί να θεωρηθεί ως αντικείμενο αξίας μένει εκτός των Φυλακών.

Δύναται μετά από αίτημα του κρατούμενου και μετά από έγκριση του Διευθυντή ένας κρατούμενος να φέρει μαζί του ρολόι χεριού, καδένα λαιμού με σταυρό ή άλλο θρησκευτικό σύμβολο και οι έγγαμοι κρατούμενοι δικαιούνται να φέρουν μαζί τους την βέρα τους.

11. Κελιά Φυλακών

Σε όλες τις Πτέρυγες διαμονής των κρατούμενων υπάρχει εγκαταστημένο σύστημα κεντρικής θέρμανσης/κεντρικό σύστημα κλιματισμού και εξαερισμού

Οι πτέρυγες διαθέτουν κελιά. Εάν το επιτρέπουν οι συνθήκες κάθε κρατούμενος πρέπει να διαθέτει το δικό του ατομικό κελί. Όπου αυτό δεν

είναι δυνατόν διαμένουν σε θαλάμους με μέγιστο αριθμό 5 ατόμων, έκαστος.

Τα κρεβάτια είναι πάνω – κάτω και υπάρχουν παροχές ηλεκτρικού ρεύματος.

Επίσης στα κελιά εξασφαλίζεται ηλιακό φως, άνετη κυκλοφορία αέρα και χώρος κίνησης. Τα παράθυρα όλων των κελιών και των θαλάμων πρέπει να εξασφαλίζουν καλό φωτισμό και καλό εξαερισμό.

Στο κελί συνήθως υπάρχει ένα γραφείο και ένας φωριαμός με 2 ράφια. Οτιδήποτε άλλο σε ηλεκτρική συσκευή αλλά και είδη όπως μαξιλάρι, πάπλωμα κ.α. μπορούν να αγοραστούν από το κυλικείο από κάθε κρατούμενο.

12. Χώροι Υγιεινής

Σε κάθε Πτέρυγα υπάρχει 24ωρη πρόσβαση σε ζεστό νερό για την προσωπική υγιεινή των κρατουμένων, 24ωρη πρόσβαση στους χώρους υγιεινής και 24ωρη πρόσβαση σε πόσιμο νερό.

13. Δικαίωμα Επικοινωνίας εκτός Φυλακής

Στις Φυλακές υπάρχουν τηλεφωνικοί θάλαμοι στους οποίους οι κρατούμενοι έχουν απεριόριστη δυνατότητα πρόσβασης καθημερινά από τις 08:00 π.μ. μέχρι και τις 20:30 μ.μ..

Για να χρησιμοποιήσει ένας κρατούμενος το τηλέφωνο θα πρέπει πρώτα να αγοράσει από το κυλικείο των φυλακών τηλεκάρτα. Δεν παρέχεται δωρεάν τηλέφωνο.

Ο κρατούμενος μπορεί να αποστέλλει απεριόριστα επιστολές προς μέλη της οικογένειάς του, συνεργάτες και φίλους, αφού πρώτα υποβάλει τις επιστολές αυτές για έλεγχο στον αρμόδιο λειτουργό.

Ο κρατούμενος μπορεί να δέχεται επίσης επιστολές από δικά του πρόσωπα χωρίς κανένα περιορισμό ως προς τον αριθμό.

Το περιεχόμενο των τηλεφωνημάτων ή των επιστολών ελέγχεται εάν ο Διευθυντής κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο για λόγους ασφαλείας ή για οποιαδήποτε άλλη εύλογη αιτία.

Ωστόσο, επιστολές που αποστέλλει ο κρατούμενος στον δικηγόρο του, τον Γενικό Εισαγγελέα, τον/την Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Συμβούλιο των Φυλακών, την Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και Άλλης Μορφής Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποστέλλονται χωρίς καθυστέρηση και δεν ανοίγονται.

Επικοινωνία μπορεί να γίνει επιπλέον με τη χρήση του SKYPE.

14. Υποβολή Παραπόνου στον Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Ο Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι ο κατεξοχήν Ανεξάρτητος Θεσμός που ασχολείται διαχρονικά για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων των κρατουμένων. Πάγια θέση του Επιτρόπου είναι ότι οποιοσδήποτε στερείται της προσωπικής του ελευθερίας με οιαδήποτε μορφή κράτησης ή φυλάκιση δικαιούται σεβασμό της εγγενούς αξιοπρέπειάς του.

Ο κρατούμενος, μπορεί με επιστολή του ανά πάσα στιγμή της κράτηση του να απευθυνθεί στην Επίτροπο υποβάλλοντας παράπονο για οποιαδήποτε παραβίαση των δικαιωμάτων του ή τυχόν πρόβλημα που αντιμετωπίζει στη φυλακή. Η υποβολή παραπόνου στον Επίτροπο μπορεί να γίνει από τον ίδιο με επιστολή του την οποία μπορεί να τοποθετήσει στο ειδικό κουτί που αναγράφει «ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ» το οποίο βρίσκεται σε κάθε πτέρυγα.

Οι εν λόγω επιστολές που απευθύνονται στην Επίτροπο και τοποθετούνται εντός του εν λόγω κουτιού δεν υπόκεινται στον έλεγχο

της Διεύθυνσης των Φυλακών και εβδομαδιαία Λειτουργός του Γραφείου της Επιτρόπου επιθεωρεί τα εν λόγω κουτιά σε όλες τις πτέρυγες και συλλέγει το περιεχόμενο τους. Παράλληλα παράπονο μπορεί να υποβληθεί στην Επίτροπο και από τους οικείους κρατούμενου ή τον δικηγόρο του για λογαριασμό του.

15. Επίσκεψη Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης των Βασανιστηρίων

Με το Νόμο 2(III)/2009, ο Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίστηκε ως ο Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης των Βασανιστηρίων. Ειδικότερα, βάσει του Νόμου:

Ο Επίτροπος ορίζεται ως το Εθνικό Σώμα επισκέψεων και εξουσιοδοτείται να **επισκέπτεται ελεύθερα και απροειδοποίητα**, σε τακτικά χρονικά διαστήματα, τους χώρους κράτησης, με σκοπό τον έλεγχο της τήρησης των προνοιών της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Καταπολέμηση των Βασανιστηρίων. Κατά τις επισκέψεις του, ο Επίτροπος δικαιούται να **έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλους τους χώρους και τις εγκαταστάσεις κάθε τύπου κράτησης** και να **έχει εμπιστευτικές κατ' ιδίαν συνεντεύξεις** με οποιοδήποτε πρόσωπο κρίνει σκόπιμο.

Ο Επίτροπος Διοικήσεως μπορεί να υποβάλλει, προς κάθε υπεύθυνη για χώρο κράτησης Αρχή, συστάσεις και εκθέσεις, ενώ ακολούθως η αρμόδια Αρχή οφείλει να υποβάλλει απάντηση σχετικά με τα μέτρα που πήρε στη βάση της έκθεσης ή των συστάσεων που της υποβλήθηκαν.

Περαιτέρω, Ο Επίτροπος Διοικήσεως εξουσιοδοτείται να υποβάλλει εισηγήσεις για βελτίωση της νομοθεσίας και να εκφράζει απόψεις στη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την εξέταση σχετικών νομοσχεδίων και θέτει υπόψη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και της Ανεξάρτητης Αρχής Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας, οποιουδήποτε ισχυρισμούς κρατούμενων για παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο κρατούμενος κατά τις εν λόγω τακτικές επισκέψεις μπορεί ο ίδιος ελεύθερα ζητήσει να μιλήσει με τους Λειτουργούς που πραγματοποιούν

την επίσκεψη στην πτέρυγα κράτησης του. Η δε συνέντευξη είναι εμπιστευτική.

16. Επισκέψεις

Κάθε κρατούμενος επιτρέπεται να δέχεται μέχρι 10 επισκέψεις το μήνα από μέλη της οικογένειάς του, συγγενείς και φίλους, 3 ενήλικα άτομα ανά επίσκεψη. Επιπρόσθετες επισκέψεις μπορεί να έχει ο κρατούμενος από πρεσβείες, προξενεία, ύπατες αρμοστίες καθώς και από θρησκευτικούς εκπροσώπους της επιλογής του.

Για να επισκεφτεί κάποιος ένα κρατούμενο θα πρέπει ο κρατούμενος να εγγράψει το όνομα του επισκέπτη στην λίστα του για επισκέψεις και να στείλει στον επισκέπτη πρόσκληση. Εάν δεν τηρηθεί αυτή η διαδικασία δυνατόν να μην επιτρέψουν στον επισκέπτη την είσοδο στις Φυλακές. Συνήθως η επίσκεψη από οικογένεια και φίλους γίνεται από Δευτέρα ως Πέμπτη από τις 8:00 το πρωί μέχρι τις 12:00 το μεσημέρι. Δεν επιτρέπεται σε επισκέπτη κατά την είσοδο του στις Φυλακές να μεταφέρει οτιδήποτε, ούτε φαγητό ούτε ποτό.

Ο επισκέπτης μπορεί να φέρει κατά την επίσκεψη του στις Φυλακές ρουχισμό για τον κρατούμενο και να τα αφήσει στην πύλη και τα ρούχα θα τα παραλάβει ο κρατούμενος μετά από 1 μέρα.

Για προγραμματισμό επίσκεψης τα άτομα μπορούν να τηλεφωνούν στο 22406259.

17. Σίτιση

Τα γεύματα που παρέχονται στους κρατούμενους ετοιμάζονται στα Μαγειρεία των Φυλακών. Υπάρχει επιλογή από 8 μενού τα οποία καθορίζονται σε μηνιαία βάση από διατροφολόγο του Υπουργείου Υγείας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση των Φυλακών και τον Υπεύθυνο Αξιωματικό των Μαγειρείων, αναλόγως των θεμάτων που μπορεί να αντιμετωπίζει ο κάθε κρατούμενος (π.χ. ιατρικά), τις διατροφικές προτιμήσεις του και τις θρησκευτικές του συνήθειες.

Συγκεκριμένα, παρέχεται το καθημερινό κανονικό μενού, καθώς και ειδικά μενού για γαστρική δίαιτα, υπολιπιδαιμική δίαιτα για καρδιοπαθείς και διαβητικούς, χορτοφαγική δίαιτα καθώς και άλλα μενού τα οποία καθορίζονται από ιατρικό λειτουργό με βάση τα ιατρικά προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζει κάποιος κρατούμενος. Επίσης παρέχεται ειδικό μενού για τις ανάγκες των μουσουλμάνων κρατούμενων και ανάλογο των νηστειών για τους χριστιανούς.

Το κάθε μενού περιλαμβάνει πρωινό, γεύμα και δείπνο. Επιπρόσθετα από το δείπνο στους κρατούμενους παρέχεται και βραδινό σάντουιτς ή άλλο σνακ όπως τυρόπιττα, ελιόπιττα κλπ. με χυμό τα οποία οι κρατούμενοι μεταφέρουν στα κελιά τους μετά το δείπνο.

18. Κυλικείο

Στις Φυλακές υπάρχει κυλικείο όπου ένας κρατούμενος μπορεί να προμηθευτεί ότι θέλει.

Υπάρχει σχετικός κατάλογος με τα αντικείμενα που διαθέτει το κυλικείο. Στο κυλικείο υπάρχουν τα πάντα ακόμη και ηλεκτρικά είδη, τρόφιμα, είδη υγιεινής, αντικείμενα σπιτιού κλπ.

Η πληρωμή στο κυλικείο γίνεται μέσω της κάρτας του κρατούμενου και ενημερώνεται και για το υπόλοιπο της κάρτας του.

Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή μπορούν να ενημερωθούν οι κρατούμενοι για το υπόλοιπο της κάρτας τους.

19. Χρήματα στην Φυλακή

Κρατούμενος δεν μπορεί να κατέχει μετρητά μαζί του. Τα χρήματα του, κατατίθενται σε προσωπικό λογαριασμό και ο λειτουργός της φυλακής εκδίδει σχετική απόδειξη. Ο κάθε ένας κρατούμενος διαθέτει δικό του λογαριασμό.

20. Αιτήματα

Όταν ένας κρατούμενος θέλει να ζητήσει οτιδήποτε, το ζητά με τη μορφή αιτήματος. Δηλαδή συμπληρώνει χειρόγραφα το αίτημα του στο Έντυπο Αίτησης το οποίο εξετάζεται από τον Αξιωματικό των Κεντρικών Φυλακών της κάθε πτέρυγας, κάθε μέρα εκτός Σαββατοκύριακα. Στο αίτημα του ο κρατούμενος μπορεί να ζητήσει για παράδειγμα να εξεταστεί από γιατρό, να ζητήσει την παροχή ηλεκτρικών συσκευών, καθώς επίσης να ζητήσει την επικοινωνία με την Διευθύντρια, με αίτημα την αλλαγή πτέρυγας, προσθήκη ή αλλαγής συγκάτοικου.

21. Διεύθυνση

Με τη Διεύθυνση των Κεντρικών Φυλάκων κάποιος μπορεί να επικοινωνήσει στο 22406141 και 22406142 και εννοείται ότι οι κρατούμενοι μπορούν να έχουν επικοινωνία με την Διεύθυνση μέσω γραπτών αιτημάτων που μπορούν να υποβάλουν οι ίδιοι.

22. Καθημερινό Πρόγραμμα

Το καθημερινό πρόγραμμα και οι ασχολίες για τον κάθε κρατούμενο δεν είναι οι ίδιες. Υπάρχουν κρατούμενοι οι οποίοι είναι ενταγμένοι στο πρόγραμμα εργασίας, άλλοι κρατούμενοι που είναι ενταγμένοι στο πρόγραμμα απεξάρτησης ναρκωτικών άλλοι σε σχολεία.

Στις 6:00 ανοίγονται τα κελιά και γίνεται η καταμέτρηση των κρατουμένων.

Ακολούθως γύρω στις 7:30 το πρωί οι κρατούμενοι λαμβάνουν το πρωινό τους.

Αμέσως μετά το πρωινό οι κρατούμενοι παραπέμπονται για την εργασία τους εντός της φυλακής, για την οποία έχουν λάβει σχετική έγκριση, πηγαίνουν στο σχολείο εντός των φυλακών ή συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα εκπαίδευσης και δραστηριότητες.

Ο κάθε κρατούμενος από τις 7:30 μέχρι και το κλείδωμα των κελιών έχει ελεύθερη πρόσβαση στην αυλή της πτέρυγας του και μπορεί να γυμνάζεται στα γήπεδα και στα γυμναστήρια που υπάρχουν εντός των πτερύγων, βάσει προγράμματος και υπό την καθοδήγηση καθηγητών φυσικής αγωγής του ΚΟΑ.

Περαιτέρω οι κρατούμενοι έχουν πρόσβαση σε τηλεόραση με δωρεάν συνδρομητική υπηρεσία από το Τμήμα Φυλακών, ράδιο, CD player κλπ.

Γύρω στις 13:00 το μεσημέρι προσφέρεται το μεσημεριανό γεύμα, το οποίο ετοιμάζεται από κρατούμενος που δουλεύουν στα μαγειρεία. Ακολούθως μετά το μεσημεριανό οι κρατούμενοι αξιοποιούν το χρόνο τους σε δραστηριότητες, στο γυμναστήριο, σε εργασία κλπ.

Στις 17:30 το απόγευμα οι κρατούμενοι επιστρέφουν στις πτέρυγες τους, όπου γίνεται η απογευματινή καταμέτρηση. Στα κελιά τους εισέρχονται στις 21:00 το βράδυ τις καθημερινές και στις 22:00 το βράδυ τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες. Την Πρωτοχρονιά τα κελιά κλείνουν στις 24:00 τα μεσάνυχτα.

23. Εργασία

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Περί Φυλακών Νόμο, κρατούμενος ο οποίος εκτίει ποινή φυλάκισης άλλη από αυτή της δια βίου φυλάκισης, μπορεί να εξασφαλίσει μείωση της ποινής του εάν επιδείξει καλή διαγωγή και εργατικότητα.

Όλοι οι κρατούμενοι που καταδικάστηκαν σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη από ένα (1) μήνα και επιθυμούν να τυγχάνουν ευεργετήματα ή να λαμβάνουν επίδομα φιλοπονίας εάν το επιθυμούν μπορούν να εργαστούν σε εργασία στην οποία κατατάσσονται από την Επιτροπή Κατάταξης. Οι κρατούμενοι εργάζονται συνήθως πέντε φορές την εβδομάδα περίπου 5 ώρες την ημέρα.

Οι κατηγορίες του επιδόματος φιλοπονίας και το ύψος του επιδόματος που αντιστοιχεί στην κάθε κατηγορία καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Καμιά πληρωμή σε μετρητά δεν επιτρέπεται να γίνεται σε κρατούμενο ο οποίος εργάζεται και διαμένει στην Κλειστή ή την

Ανοικτή Φυλακή παρά μόνο σε ειδικές περιπτώσεις ύστερα από έγκριση του Διευθυντή.

Το επίδομα φιλοπονίας κατατίθεται σε ξεχωριστό ατομικό λογαριασμό κάθε κρατούμενου.

Οι κρατούμενοι οι οποίοι καταδικάστηκαν σε ποινή φυλάκισης ενός (1) μηνός ή λιγότερη και επιθυμούν να εργάζονται σε εργασία που κατατάσσονται από την Επιτροπή Κατάταξης, δεν δικαιούνται ευεργετήματα ή επιδόματα φιλοπονίας.

Υπάρχουν διάφορες εργασίες όπου μπορούν οι κρατούμενοι να ενταχθούν κατόπιν αιτήματος και έγκρισης, όπως καθαριστής πτέρυγας, κουρέας, ξυλουργικές εργασίες κλπ., ανάλογα πάντοτε με τις ειδικότητες και κλίσεις του κρατούμενου.

Κατά την διεξαγωγή της εργασίας τους, οι κρατούμενοι δε δικαιούνται να εγκαταλείπουν το χώρο εργασίας τους χωρίς την προηγούμενη άδεια του αρμόδιου λειτουργού.

Κρατούμενος ο οποίος επιθυμεί κατά τις ελεύθερες ώρες του να εργάζεται στο κελί του ή σε άλλο εγκεκριμένο ειδικό χώρο, για την κατασκευή έργων χειροτεχνίας, μπορεί να υποβάλει αίτημα στο Διευθυντή για να λάβει έγκριση.

24. Μάθηση εντός των Κεντρικών Φυλακών

Κάθε κρατούμενος δικαιούται να εκπαιδευτεί, να επιμορφώνεται και να ενημερώνεται με ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, σεμινάρια, διαλέξεις κλπ.. Τα προγράμματα αυτά γίνονται μέσα στις φυλακές.

Στις Φυλακές λειτουργούν 8 σχολεία στα οποία μπορούν να φοιτούν οι κρατούμενοι.

Περαιτέρω, στους κρατούμενους παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης διαφόρων προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης σε εργαστήρια των Φυλακών και πολλών δραστηριοτήτων,

όπως μαθήματα μουσικής, χορού, θεάτρου, τεχνολογίας, χειροτεχνίας και πολλά άλλα.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου δικαίωμα εκπαίδευσης παρέχεται και στους υπόδικους, ανάλογα σε ποια πτέρυγα είναι ενταγμένοι.

Δηλαδή εάν ένας υπόδικος είναι ενταγμένος σε πτέρυγα με κατάδικους τότε μπορεί να ενταχθεί σε προγράμματα μαζί με τους κατάδικους.

25. Μάθηση εκτός των Κεντρικών Φυλακών

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα κρατούμενος μετά από αίτηση του να λάβει εκπαιδευτική άδεια. Εκπαιδευτική άδεια είναι η άδεια που παρέχεται για παρακολούθηση μαθημάτων εκτός των φυλακών.

Οι εκπαιδευτικές άδειες χορηγούνται σε κρατούμενους οι οποίοι:

- ✿ Κατά την εισαγωγή τους στις φυλακές ήταν μαθητές ή φοιτητές σε αναγνωρισμένη σχολή,
- ✿ Η ποινή φυλάκισης τους δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια,
- ✿ Κατά την διάρκεια της κράτησης τους επέδειξαν συνέπεια στη συμπεριφορά τους και εργατικότητα,
- ✿ Το υπόλοιπο της ποινής τους δεν υπερβαίνει τον ένα χρόνο.

Στην περίπτωση που δεν συντρέχουν μια ή περισσότερες από τις πιο πάνω προϋποθέσεις, αλλά ο κρατούμενος κατά την διάρκεια της κράτησης του επέδειξε καλή διαγωγή, συμπεριφορά και εργατικότητα και ενδιαφέρεται να παρακολουθήσει μαθήματα για την μετέπειτα επαγγελματική του αποκατάσταση πρέπει να συντρέχουν οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

- ✿ Να είναι ηλικίας κάτω των 35 ετών,
- ✿ Η εκπαιδευτική άδεια να αφορά επαγγελματική εκπαίδευση σε επάγγελμα για το οποίο κατά τη διάρκεια της κράτησης του επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, παρακολουθώντας ειδικά εκπαιδευτικά μαθήματα και,

- ✿ Να κατέχει τα αναγκαία προσόντα για να γίνει δεκτός σε αναγνωρισμένη επαγγελματική σχολή.

Οι κρατούμενοι θα πρέπει να ετοιμάσουν την αίτηση τους και μαζί με εισήγηση του Διευθυντή να αποσταλεί στον Υπουργό για έγκριση.

26. Προγράμματα Απεξάρτησης και Θεραπευτικές Παρεμβάσεις

Στις Φυλακές παρέχεται σε εθελοντική βάση ανοιχτό πρόγραμμα απεξάρτησης από τα ναρκωτικά.

Συγκεκριμένα υπάρχουν και λειτουργούν βιωματικά εργαστήρια και προγράμματα για ειδικές ομάδες κρατουμένων, περιλαμβανομένων των χρηστών ναρκωτικών ουσιών, όπως το Πρόγραμμα Απεξάρτησης ΔΑΝΑΗ και το Πρόγραμμα Υποκατάστασης ΛΕΜΒΟΣ.

Επίσης, προσφέρονται ευκαιρίες ένταξης κρατουμένων σε προγράμματα απεξάρτησης εκτός Φυλακών με θεραπευτικές κοινότητες, όπως για παράδειγμα η θεραπευτική κοινότητα της Αγίας Σκέπης, το ΡΕΤΟ.

Η συμμετοχή των κρατούμενων δεν είναι αναγκαστική αλλά λαμβάνεται υπόψιν στην περαιτέρω πορεία τους, από την Επιτροπή Κατάταξης, όσον αφορά στην ένταξη ενός κρατούμενου στην Ανοικτή Φυλακή, στο Κέντρο Εξωιδρυματικής Απασχόλησης και Αποκατάστασης.

27. Κέντρο Καθοδήγησης και Εξωιδρυματικής Απασχόλησης

Στο Κέντρο μπορούν να ενταχθούν κρατούμενοι οι οποίοι επιλέγονται από την Επιτροπή Καθοδήγησης Εξωιδρυματικής Απασχόλησης και Αποκατάστασης κρατουμένων από την Ανοικτή Φυλακή.

Η περίοδος ένταξης των κρατουμένων στο Κέντρο δε μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες ή να είναι μικρότερη του ενός μηνός. Οι κρατούμενοι που εντάσσονται στο Κέντρο εργάζονται στην ελεύθερη αγορά σε εργοδότη και εργασία που εγκρίνει η Επιτροπή, οι όροι απασχόλησης τους είναι οι ίδιοι με τους υπόλοιπους εργαζόμενους στην

ελεύθερη κοινωνία, μεταβαίνουν στην εργασία τους με δημόσιο ή ιδιωτικό όχημα ή με όχημα των φυλακών, δεν δικαιούνται κατά την ώρα εργασίας τους να επισκέπτονται άλλους τόπους, δεν εγκαταλείπουν τον τόπο εργασίας τους και δεν πηγαίνουν οπουδήποτε χωρίς την έγκριση του Διευθυντή, είναι ακριβείς στις ώρες αναχώρησης και επιστροφής τους, δεν δέχονται επισκέψεις από συγγενείς ή φίλους στο τόπο εργασίας τους, σε περίπτωση ασθένειας κατά τις ώρες εργασίας τους ειδοποιούν αμέσως τον Διευθυντή.

Οι κρατούμενοι που διαμένουν στο Κέντρο και επιθυμούν να λαμβάνουν τροφή από τη φυλακή το ζητούν με γραπτή αίτηση προς το Διευθυντή. Σε περίπτωση έγκρισης του αιτήματος καταβάλλουν ημερήσιο κόστος για την διατροφή τους.

Σε κάθε άλλη περίπτωση προμηθεύονται την τροφή τους απ' οπουδήποτε εκτός φυλακής.

Οι κρατούμενοι που δουλεύουν εκτός των Φυλακών παραδίδουν τα ημερομίσθια τους αμέσως μετά που θα πληρωθούν από τον εργοδότη τους, τα οποία καταχωρούνται σε ειδικό μητρώο και κατατίθενται σε ατομικό λογαριασμό του κρατούμενου, μετά από την αφαίρεση ποσού για τυχόν οικονομικές, οικογενειακές ή προσωπικές υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση μη τήρησης των Κανονισμών ή εάν ο κρατούμενος διαπράξει πειθαρχικό ή άλλο αδίκημα ή επιδείξει κακή συμπεριφορά μεταφέρεται αμέσως στην Κλειστή Φυλακή μέχρι να εξεταστεί το παράπτωμα του. Σε περίπτωση που η ποινή του είναι μεγαλύτερη από αυτή της επίπληξης ο Διευθυντής μπορεί να διατάξει την κράτηση του στην Κλειστή Φυλακή.

28. Άδειες Εξόδου

Κρατούμενος ο οποίος έχει εκτίσει το 1/3 της ποινής του και κατά την διάρκεια της κράτησης του επέδειξε εργατικότητα και καλή διαγωγή μπορεί να υποβάλει αίτηση προς τον Διευθυντή, για να εξασφαλίσει άδεια εξόδου από τις φυλακές. Οι αιτήσεις αυτές εξετάζονται και αποφασίζονται από την Επιτροπή Κατάταξης.

Η άδεια εξόδου, χωρίς συνοδεία χορηγείται εάν συντρέχουν οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

- ✿ Ο κρατούμενος έχει εκτίσει πράγματι το 1/3 της ποινής του,
- ✿ Κατά τη διάρκεια της κράτησης του επέδειξε εργατικότητα, σταθερότητα στην συμπεριφορά του και αξιοπιστία,
- ✿ Δεν εκκρεμεί σε βάρος του οποιαδήποτε πειθαρχική διαδικασία,
- ✿ Δεν έχει τιμωρηθεί για πειθαρχικό παράπτωμα τους τελευταίους 3 μήνες πριν από την απόφαση για χορήγηση σε αυτόν άδειας εξόδου,
- ✿ Δεν έχει διαπιστωθεί ότι έχει τάσεις δραπέτευσης ή τέλεσης άλλου νέου εγκλήματος,
- ✿ Δεν τίθεται θέμα ασφάλειας του ιδίου κατά τη διάρκεια της άδειας του.

Η διάρκεια της άδειας εξόδου για τους κρατούμενους στην Κλειστή Φυλακή δεν υπερβαίνει τις 24 ώρες και τους κρατούμενους στην Ανοικτή Φυλακή τις 120 ώρες.

Κρατούμενος στην Κλειστή Φυλακή για να μπορέσει να εξασφαλίσει 2^η άδεια εξόδου χωρίς συνοδεία πρέπει να μεσολαβήσει από την 1^η άδεια εξόδου χρονικό διάστημα τουλάχιστον 3 μηνών και για τους κρατούμενους στην Ανοικτή Φυλακή τουλάχιστον χρονικό διάστημα τουλάχιστον 2 μηνών.

Δεν δύναται το σύνολο της άδειας εξόδου να υπερβαίνει μέσα στο έτος τις 72 ώρες για τους κρατούμενους στην Κλειστή Φυλακή και τις 360 ώρες για τους κρατούμενους της Ανοικτής Φυλακής.

Άδειες εξόδου δίδονται (α) με συνοδεία, (β) χωρίς συνοδεία και (γ) για εκπαιδευτικούς λόγους.

Κατάδικοι που εκτίουν ποινή ισόβιας φυλάκισης μπορούν να υποβάλουν αίτηση για άδεια εξόδου από τις φυλακές όταν εκτίσουν τουλάχιστον δέκα χρονιά φυλάκισης.

29. Ανοικτή Φυλακή

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Αρ. 127 κρατούμενοι μπορούν να ενταχθούν στην Ανοικτή Φυλακή μετά από απόφαση της Επιτροπής Κατάταξης σε περίπτωση που κατά την κρίση της Επιτροπής δε συντρέχει οποιοδήποτε θέμα ασφάλειας ή πειθαρχίας.

Στην Ανοικτή Φυλακή εντάσσονται οι κρατούμενοι οι οποίοι καταδικάστηκαν:

- ✿ σε ποινή φυλάκισης μικρότερη των έξι μηνών,
- ✿ για χρέη, ανεξάρτητα από το μέγεθος της ποινής τους,
- ✿ σε ποινή μεγαλύτερη των 6 μηνών και μικρότερη των 24 μηνών και έχουν εκτίσει τα 3/12 της ποινής τους με καλή διαγωγή και εξαιρετική συμπεριφορά,
- ✿ σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη των 24 μηνών και μικρότερη των 5 χρόνων και έχουν εκτίσει τα 4/12 της ποινής τους με καλή διαγωγή και επέδειξαν εξαιρετική συμπεριφορά τον τελευταίο χρόνο στις φυλακές,
- ✿ σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη των 5 χρόνων και μικρότερη των 12 χρόνων, εξέτισαν τουλάχιστον τα 5/12 της ποινής και κατά τα τελευταία 2 χρόνια επέδειξαν εξαιρετική συμπεριφορά στις φυλακές,
- ✿ σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη των 12 χρόνων και εξέτισαν τα 6/12 της ποινής με εξαιρετική διαγωγή τα τελευταία 3 χρόνια.
- ✿ Κρατούμενοι οι οποίοι στο παρελθόν διώχθηκαν πειθαρχικά ή ποινικά και βρέθηκαν ένοχοι για το αδίκημα της δραπετεύσης ή της απόπειρας δραπετεύσης δεν εντάσσονται στην Ανοικτή Φυλακή.

Κρατούμενος ο οποίος κατά την παραμονή του στην Ανοικτή Φυλακή επιδεικνύει κακή συμπεριφορά ή διαπράττει πειθαρχικό παράπτωμα ή αδίκημα μεταφέρεται αμέσως στην Κλειστή Φυλακή μέχρις ότου εξεταστεί το παράπτωμα του. Εάν βρεθεί ένοχος για το πειθαρχικό παράπτωμα και του επιβληθεί ποινή μεγαλύτερη από την επίπληξη, ο Διευθυντής μπορεί να διατάξει την παραμονή του στην Κλειστή Φυλακή

για ορισμένο χρονικό διάστημα ή για το υπόλοιπο της ποινής του ανάλογα με την σοβαρότητα του παραπτώματος.

Η ουσιαστική διαφορά με την Κλειστή Φυλακή είναι ότι οι κρατούμενοι είναι λιγότεροι σε αριθμό, όλοι οι κρατούμενοι έχουν δικό τους δωμάτιο και ουσιαστικά έχουν το ελεύθερο πότε μπορούν να μπουν και να βγουν από το δωμάτιο τους.

30. Πειθαρχικά Παραπτώματα εντός της Φυλακής

Ο κρατούμενος στον οποίο ασκήθηκε πειθαρχική δίωξη έχει το δικαίωμα να λάβει γνώση για την παράβαση για την οποία κατηγορείται και έχει το δικαίωμα να ακουστεί και να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Περαιτέρω έχει το δικαίωμα επικοινωνίας με το δικηγόρο του καθώς και κατ' ιδίαν συναντήσεις με αυτόν καθώς επίσης διατηρεί το δικαίωμα τηλεφωνικής ή κατ' ιδίαν συνάντησης με τους οικείους του ανά 10 ημέρες.

Ο Διευθυντής δύναται κατά την επιβολή οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής να αναστείλει την εφαρμογή της εάν κατά την κρίση του ο κρατούμενος αναμένεται να επιδείξει καλή διαγωγή.

31. Ποινικά Αδικήματα εντός της Φυλακής

Κρατούμενος ο οποίος διαπράττει αδίκημα, το οποίο αδίκημα θεωρείται ως ποινικό, ασκείται ποινική δίωξη εναντίον του.

Σε τέτοια περίπτωση δεν δύναται να ασκηθεί εναντίον του και πειθαρχική δίωξη για τους ίδιους λόγους που ασκήθηκε οι ποινική δίωξη, μέχρι αυτή πάρει οριστικό τέλος.

Επιπρόσθετα με τα δικαιώματα του ως κρατούμενος σε αυτή την περίπτωση δεν αναστέλλονται τα δικαιώματα του ως ύποπτος τα οποία θα πρέπει να εφαρμοστούν σε σχέση με το εν λόγω αδίκημα που κρίνεται ύποπτος.

32. Μείωση της Ποινής λόγω καλής διαγωγής και εργατικότητας

Όταν ένας κρατούμενος επιδείξει καλή διαγωγή και εργατικότητα μετά από απόφαση του Διευθυντή των Φυλακών, μπορεί να εξασφαλίζει μείωση της ποινής του, εκτός από την περίπτωση που η ποινή του είναι αυτή της δια βίου φυλάκισης.

33. Προεδρικές Χάρεις

Με βάση άρθρο 53 παρ. 4 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος έχει την εξουσία, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα να μειώσει, να αναστείλει ή να μετατρέψει οποιαδήποτε ποινή που έχει επιβληθεί από το Δικαστήριο.

Προεδρικές Χάρεις παραχωρούνται κάθε χρόνο σε διάφορα διαστήματα και προς όλους τους κρατούμενους.

Συνήθως Προεδρική Χάρη δίνεται κάθε Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, την Ημέρα Ανεξαρτησίας και στις 15 του Αυγούστου. Σε αυτές τις περιπτώσεις πλην των εξαιρέσεων, η προεδρική χάρη μειώνει την ποινή των κρατούμενων όπως αυτή είχε επιβληθεί σε αυτούς από το Δικαστήριο και συνήθως είθισται, σύμφωνα με την ως σήμερα πρακτική να είναι περίπου το ¼ της ποινής.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω θεωρείται συνταγματικό έθιμο μέχρι σήμερα, με την εκλογή νέου Προέδρου της Δημοκρατίας να παραχωρείται χάρη στους κρατούμενους πλην κάποιων εξαιρέσεων.

34. Συμβούλιο Αποφυλάκισης

Το Συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) μέλη τα οποία ένα (1) μέλος είναι πρώην δικαστής με πείρα στο ποινικό δίκαιο, ένα (1) μέλος είναι νομικός και τα υπόλοιπα τρία (3) μέλη κατέχουν προσόντα όπως Δικανική Ψυχιατρική η Δικανική Ψυχολογία, η Ψυχιατρική, η Ψυχολογία, η Εγκληματολογία, η Κοινωνιολογία και την ειδικότητα του Κοινωνικού Λειτουργού. Ένας εξ αυτών διορίζεται στην θέση του Προέδρου και άλλο μέλος ως Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου.

Κρατούμενος που έχει εκτίσει το ήμισυ της ποινής φυλάκισής του η οποία υπερβαίνει τα δύο έτη ή που καταδικάστηκε σε ποινή ισόβιας φυλάκισης και έχει εκτίσει τουλάχιστον δώδεκα έτη της ποινής, δικαιούται να υποβάλει απευθείας στο Συμβούλιο Αποφυλάκισης γραπτό αίτημα για την υπό όρους αποφυλάκισή του επ' αδεία, για συνέχιση της έκτισης της ποινής του για το υπόλοιπο μέρος αυτής εκτός των Φυλακών.

Το γραπτό αίτημα του κρατούμενου μπορεί να υποβληθεί στο Συμβούλιο Αποφυλάκισης μέχρι και έξι (6) μήνες πριν από την ολοκλήρωση του μισού της ποινής φυλάκισής του.

Μόλις το Συμβούλιο παραλάβει το γραπτό αίτημα κρατούμενου για αποφυλάκιση του επ' αδεία, τον ενημερώνει γραπτώς για την παραλαβή του αιτήματος.

Στοιχεία επικοινωνίας με το Συμβούλιο Αποφυλάκισης - **22406295**

35. Έκτιση μέρους ποινής με κατ' οίκον περιορισμό

Σύμφωνα με το άρθρο 21B του περί Φυλακών Νόμου, η Επιτροπή Κατάταξης μπορεί να επιτρέψει σε κατάδικο να εκτίσει μέρος της ποινής του με κατ' οίκον περιορισμό εάν:

- Καταδικάστηκε σε ποινή μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών και μικρότερη των πέντε (5) χρόνων και έχει εκτίσει τουλάχιστον το μισό της ποινής του,
- Καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης μικρότερη των 12 μηνών και έχει εκτίσει τουλάχιστον το 1/3 της ποινής του,
- Βρίσκεται στην Ανοικτή Φυλακή και έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα απεξάρτησης από τα ναρκωτικά,
- Βρίσκεται στην Ανοικτή Φυλακή και του έχει παραχωρηθεί άδεια χωρίς συνοδεία να εκτίσει μέρος της ποινής,
- Βρίσκεται στην Ανοικτή Φυλακή και είναι ηλικίας 70 χρονών και άνω εκτός εάν έχει καταδικαστεί για συγκεκριμένα αδικήματα που δεν το επιτρέπουν.

Για την διασφάλιση μη απομάκρυνσης του κατάδικου εφαρμόζεται σε ένα από τα άκρα του ειδική ηλεκτρονική συσκευή (ειδικό βραχιόλι).

«Εσύ Ορίζεις το ταξίδι σου...

We fall...

We break but then we rise...

We overcome...»

Σύνδεσμος Προστασίας των Δικαιωμάτων των Φυλακισμένων & Στήριξης Αποφυλακισθέντων

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Διεύθυνση: Era House, Διαγόρου 2, 1097 Λευκωσία

Τ.Θ.: 22166, 1518 Λευκωσία

Τηλ: +357 22405500 / 501

Fax: +357 22672881

ombudsman@ombudsman.gov.cy

www.ombudsman.gov.cy

Twitter: @CYOmbudsman

Facebook: Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων – Cyprus Ombudsman

Σύνδεσμος Προστασίας των Δικαιωμάτων των
Φυλακισμένων και Αποφυλακισθέντων

Διεύθυνση: Λεωφόρος Αρτέμιδος 33,

Metropolitan House 401-402,

6025 Λάρνακα

Τηλ: +357 24102559/ 96129133

Fax: +357 24102546

info@frontline.cy

www.frontline.cy

Facebook: Σύνδεσμος Προστασίας των Δικαιωμάτων
των Φυλακισμένων και Αποφυλακισθέντων
[@frontline.cy](https://www.facebook.com/frontline.cy)